

Trysil kommune

Økonomiavdelingen

OS KOMMUNE

Rytrøa 14
2550 OS I ØSTERDALEN

Dato: 30.09.2021
Vår ref.: 2021/4307-28376/2021
Deres ref.:

Trysil kommunes vurdering av økonomiske konsekvenser av nedleggelse Dalsbygda skole i Os kommune

Undertegnede ble forespurt av kommunedirektøren i Os kommune å kvalitetssikre utarbeidete tallgrunnlag og konsekvenser ved eventuell nedlegging av Dalsbygda skole i Os kommune.

Undertegnede ble forespurt på grunn av sin tidligere jobb som økonomisjef i Os kommune og på grunn av at Trysil har hatt 2 friskoler i kommunen, hvorav 1 nylig ble lagt ned. Vedlagt er min vurdering, og jeg håper dere kan bruke den i deres videre prosess.

Jeg ønsker å påpeke at det mellom to ytterste alternativer (total nedleggelse eller friskolealternativ) finnes mange andre beregninger, hvor for eksempel en del elever blir innmeldt i Os sentralskole og en annen del på en ny friskole. Det er heller ikke umulig at noen utenfra ønsker å melde seg inn i en friskole, for eksempel basert på et annet livssyn. Erfaringene (for eksempel det private Økologi gymnas i Koppang) viser derimot at det er vanskelig å bryte med en trend og den er tydelig; det er få fødsler i Dalsbygda og elevtallgrunnlaget blir svakere, akkurat som mange andre kommuner og bygder opplever.

Med hilsen

Gerard Kort
Økonomisjef
Tlf. 95 49 15 07

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes derfor uten signatur.

Eventuelt svar på dette brevet sender du til postmottak@trysil.kommune.no merket 2021/4307.

Skolestruktur og initiativ til en friskole

Innledning

Å legge ned en grendeskole er alltid et vanskelig tema, ikke minst for grendene selv som blir berørt. Det engasjerer lokalsamfunnet og det fryktes ofte for enda sterkere nedgang når barnefamilier ikke kan gå på en nærliggende skole.

Utredningen for å legge ned Dalsbygda skole kommer ikke som lyn på klar himmel. En tidligere sak har vært opp på den politiske agendaen, men da ble det vedtatt at barnetallet måtte ligge på minimum 35 elever før utredningen kunne tas på nytt.

Nå har barnetallet sunket under dette målsatte tallet og da betyr det at det bør vurderes på nytt hav som er konsekvensene av en nedleggelse av skolen i Dalsbygda.

Som en reaksjon i en nedleggelsesprosess oppstår det ikke sjeldent initiativer til å opprette en friskole, mest etter Montessori prinsippet.

Økonomi

Økonomisk betyr dette en del endringer. Skolebygget vil bestå, men bruken blir antagelig mye lavere. Faste kostnader som avskrivninger, forsikringer, noen av kommunale avgifter, vil være på samme nivå som før. Andre variable kostnader vil kunne gå ned i tråd med mye lavere bruk.

Kostnadsbesparelser:

Legge ned Dalsbygda skole, under forutsetning at nedleggelse medfører umiddelbare/gradvise nedtak av stillinger. Dette er vanskelig å anslå, fordi det vil henge sammen med gjennomføringsevne fra administrasjonen.

Det maksimale en kan hente ut i forhold til regnskapstall vil være en total nedleggelse av hele skolebygget, noe som ikke ansees som direkte realistisk. Første spørsmålet som dukker opp er jo hva som skjer med bygget etter en eventuell nedleggelse? Vil dette medføre en løsning med samfunnshuset eller kan de sees som separate bygg? Her ligger det tidligere erfaringer fra Tufsingdal skole.

Gjennomsnittet av hele budsjettet var over 5 år 6,6 mill. netto budsjett pr år. Det er vanskelig å anslå hele fordelene, uten å kjenne til alle detaljer, men anslagsvis må en kunne tenke seg at følgende kostnader blir opprettholdt:

De faktiske finanskostnader er rente og avdrag på tidligere lån, men de ligger sentralt på finans. Denne strukturen blir uendret, like som avskrivninger på om lag kr. 225.000,-

Noe vaktmestertjeneste og vedlikehold vil en alltid måtte ha, kr. 150.000,- pr år.

Strøm og oppvarming blir lavere, men må regnes med at det brukes i en viss grad, spesielt for å ikke ha frosne ledninger. 50 % av tidligere? Rundt kr. 150.000,- med økte strømpriser nå.

Brukerbetaling SFO vil være på samme nivå om dere klarer å integrere de samme elevene inn i SFO på Os skole. Men vil alle foreldre beholde dagens avtale? Blir assistenter på SFO flyttet eller tenkes det å spare inn der også? Jeg tenker fortrinnsvis innsparing, men det er dere som har svaret.

Fra hovedområdet, skoledrift vil det kunne tas ned maksimalt kr. 4,9 mill. som jeg ser det. Da tar jeg høyde for at noen kostnader uansett ikke kan unngås (lisenser som er løpende, forsikringer)

Dette betyr en løpende kostnad på rundt kr. 125.000,- som en må beholde.

Så konklusjonen min er da at det maksimale potensialet ligger på kr 5,95 mill. pr år. Dette tallet avtar for hver stilling en ikke klarer å ta ned på kommunen, samlet sett for skolesektoren.

Friskole

Et initiativ til en friskole betyr nye kostnader for kommunen over flere år. Godkjenning av en friskole må søkes om innen 1. februar.

I Trysil kommune hadde vi følgende kostnader for Montessori skolene i vårt regnskap:

Trekk statstilskuddet (går i 0 på landsbasis)

2017: Trysil hadde 46 elever på sine private skoler (2 stk. Østby og Plassen)

Satsen var på 91.300,- pr elev. Dvs et trekk på kr. 4.199.800,-

Totale trekket ble kr. 1.817.120.840,- på landsbasis og Trysil hadde en beregnet utgiftsbehov på 1,4109 promille. $1.817.120.840,- \times 0,0014109 =$ tillegg fra potten på kr. 2.563.776,-

Mellomlegget ble trukket = kr. 1636.000,- og det stemmer med vår prognosemodell.

Nå over til Os, basert på 2021 grønt hefte:

Regnet ut fra 30 elever på en friskole vil dette medføre et trekk (2021-Kroner!) på $30 \times 105.600,- =$ kr. 3.168.000,- Det blir plussset på fra potten med 0,4121 promille = kr. 1.130.175,- (men det har dere pr i dag også, marginalt høyere pga at dere vil ta potten noe ned med nye 30 elever).

Dette forutsetter dagens elevtall på private/statlige skoler. Dette kan endres underveis.

Versus det dere har i dag er det greit å fastslå at kostnadsveksten øker med hver elev med den fastsatte skolesatsen på kr. 105.600,-

Andre momenter med friskole

Skoleskyss må finansieres av hjemkommunen, på lik linje med offentlige skoler. Her avgjør avstand og trafikksituasjonen. Jeg kan antyde hva det kostet Trysil, men avstandene er jo helt varierende med meget lang skolevei her i bygdene.

Vi betalte i 2019 med 2 skoler i drift mellom 475.000,- til 500.000,- pr år. I 2019 hadde vi 43 elever på private skoler. Som skrevet er dette en ren indikasjon, jeg tenker at dere vil slippe billigere unna, ikke minst om dere kan samordne skoleskyss med eksisterende tilbud. Men noen må helt sikkert kjøre drosje og fordyrer regnestykket igjen. Her vil en vel spare noe på nåværende skysskostnader? De ligger nok sentralt hos dere, fordi jeg ser de ikke på DSB regnskapet.

Friskoler kan ta inntil 15 % av tilskuddsgrunnlaget fra foreldre, eventuelt med kompensasjon for husleie og/eller kapitalkostnader. Det betyr at de eventuelt kan leie skolebygget, som gir dere inntekter. Ved fortsatt drift i bygget, vil selvfølgelig kostnadene til strøm, oppvarming, vaktmestertjeneste, renhold, forbruksmaterialer gå opp igjen. Det må dere regne ut hva som virker ålreit.

Spesialpedagogikk

Dette kan være en betydelig kostnad, for Trysil hadde vi en kostnad på 2-2,5 mill. som da gjennomsnittlig beregnet betydde en kostnad på kr. 50.000,- pr elev. En kan jo ha flaks med en mindre grad av spesped. men jeg vil tro at dette er en riktig indikasjon. For dere vil dette bety en ekstra kostnad på 1,5 mill. anslagsvis.

Konklusjon

Maksimalt innsparing **uten friskole: kr. 4,9 mill.** (full innsparingseffekt årsverk osv., lite realistisk?)

Maksimalt innsparing **med friskole: kr. 4,9 -/- 3,17 -/- 0,4 (skoleskyss) -/- 1,5 = noenlunde balanse** og avhengig om de bruker deres bygning vil det kunne utløse noen ekstra inntekter (utleie) og økte kostnader for FDV. Hvor regnestykket ender opp ville jeg ha satt opp i et regneark med alternativer, som dere begynte på, men tallene ble ikke fylt ut der. Det kan jo tenkes at det blir forhandlinger, hvor dere velger å gå i balanse, fordi til slutt stenger trolig også denne skolen på grunn av sviktende elevtallgrunnlag. Det siste er ikke en mening, men en statistisk reelt scenario.